

GMINA SIEDLEC

**Sprawozdanie za okres 2023-2025
z realizacji Gminnego Programu Opieki
nad Zabytkami Gminy Siedlec
na lata 2023-2026**

Siedlec, wrzesień 2025 r.

Wstęp i charakterystyka programu.

Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U.2024. poz.1292) Gmina Siedlec posiada opracowany „Gminny program Opieki nad Zabytkami Gminy Siedlec na lata 2023-2026”. Co dwa lata Wójt Gminy Siedlec sporządza sprawozdanie z realizacji programów, które przedstawia Radzie Gminy Siedlec.

Obecny program został przyjęty Uchwałą Nr LVI/301/2023 Rady Gminy Siedlec w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Siedlec na lata 2023-2026 w dniu 27 czerwca 2023 roku i został opublikowany w dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego poz. 6693

Zgodnie z art. 87 ust. 2 Program opieki nad zabytkami powinien w szczególności zawierać:

- Uwzględnienie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej,
- Zahamowanie procesów degradacji zabytków i poprawy stanu ich zachowania,
- Wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego,
- Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych, i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami,
- Określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków,
- Podejmowanie przedsięwzięć mających na celu tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

Zabytki w Polsce podlegają ochronie bez względu na stan zachowania. Zdefiniowane i podzielone są na grupy – zabytki nieruchome, zabytki ruchome, zabytki archeologiczne. Ustawowej ochronie mogą również podlegać nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej.

Formami ochrony zabytków są:

- Wpis do rejestru zabytków,
- Wpis na Listę Skarbów Dziedzictwa,
- Uznanie za pomnik historii,
- Utworzenie parku kulturowego,
- Ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Organy ochrony zabytków w Polsce:

- Minister Kultury, w którego imieniu zadania i kompetencje, dotyczące ochrony zabytków wykonuje Generalny Konserwator Zabytków,
- Wojewoda, w którego imieniu zadania i kompetencje we wspomnianym wyżej zakresie wykonuje Wojewódzki Konserwator Zabytków, który kieruje Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków.

Wykonywanie zadań w zakresie opieki nad zabytkami to jedno z ustawowych zadań własnych samorządu gminnego. Są to m.in. zadania:

- Prowadzenia gminnej ewidencji zabytków,
- Sporządzenia gminnego programu opieki nad zabytkami,
- Utworzenie parku kulturowego,
- Udzielanie dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub ujętych w gminnej ewidencji zabytków, znajdujących się na terenie gminy. Tryb i zasady udzielania takich dotacji należy określić w drodze uchwały rady gminy.

Założenia programowe i harmonogram działań w latach 2023-2026.

- Przygotowanie i przyjęcie nowej uchwały w sprawie określenia zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub ujętym w gminnej ewidencji zabytków, zlokalizowanym na terenie Gminy Siedlec.
- Zabezpieczenie środków w corocznym budżecie Gminy w kwocie ok 30-50 tys. zł na udzielanie dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub ujętych w gminnej ewidencji zabytków znajdujących się na terenie gminy Siedlec.
- Założenie profilu internetowego (p. Facebook) promującej miejscowe tradycje i rzemiosło oraz inne dziedzictwo niematerialne i materialne – architekturę regionalną, jej charakterystyczne elementy konstrukcji i wystroju architektonicznego, metody konserwacji zabytków oraz zasady postępowania z obiektami zabytkowymi.
- Prowadzenie bieżących przeglądów i prac konserwacyjnych obiektów należących do Gminy ujętych w GEZ – cmentarze poewangelickie, szkoła i przedszkole w Tuchorzy, szkoła i przedszkole w Siedlcu.
- Wykonanie inwentaryzacji architektoniczno-konserwatorskiej kilku lub kilkunastu wybranych przykładów drewnianej architektury regionalnej i wydanie publikacji elektronicznej oraz jej upublicznienie w Internecie.
- Przygotowanie projektu architektoniczno – konserwatorskiego remontu elewacji pałacu w Belęcinie. Przeprowadzenie remontu w zależności od zdobycia dotacji zewnętrznej.
- Wykonanie aktualizacji gminnej ewidencji zabytków i jej udostępnienie w formie kart adresowych na stronach internetowych Gminy Siedlec oraz w gminnym geoportalu.
- Inwentaryzacja dendrologiczna parku w Karnej.
- Wymiana okien dworku w Kiełpinach. Przeprowadzenie remontu w zależności od zdobycia dotacji zewnętrznej.
- Organizacja przez Urząd Gminy szkoleń w zakresie ochrony i konserwacji drewnianej zabudowy.

Zgodnie z art. 81 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami jednostki samorządu terytorialnego mają możliwość dotowania prac konserwatorskich, restauratorskich oraz robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków. Tryb udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków określa w drodze uchwały organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego. Zasady udzielania dotacji określa Uchwała Nr LXIV/359/2024 Rady Gminy Siedlec z dnia 26 marca 2024 r., zmieniona Uchwałą LXV/366/2024 Rady Gminy Siedlec z dnia 18 kwietnia 2024 r. w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków.

W roku 2023 Gmina Siedlec otrzymała dotację z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków Polski Ład edycja I i II na łączną kwotę 3.414.572,26 zł. Inwestycje, na które otrzymano środki to:

Rządowy Program Odbudowy Zabytków Polski Ład edycja I:

1. Wymiana okien i parapetów w zespole dworsko-folwarcznym w Kiełpinach wstępny koszt zadania: 500.000,00 zł (wkład własny Gminy 2% - 10.000,00 zł kwota dofinansowania – 490.000,00 zł) – inwestycja zakończona.

Zadanie zostało zakończone na początku lutego 2025 roku i wyniosło 229.484,64 zł (wkład własny - 4.589,70 zł, dofinansowanie – 224.894,95 zł)

2. Wykonanie prac budowlanych oraz nowej elewacji w zespole pałacowym w Belęcinie wstępny koszt zadania: 500.000,00 zł (wkład własny Gminy 2% - 10.000,00 zł kwota dofinansowania – 490.000,00 zł) – inwestycja zakończona

Zadanie zostało zakończone w kwietniu 2025 roku i wyniosło 756.324,63 zł (wkład własny: - 266.324,63 zł, dofinansowanie – 490.000,00 zł)

3. Wymiana okien (witraży) w Kościele w Parafii pw. Św. Michała Archanioła w Siedlcu wstępny koszt zadania 100.000,00 zł (dotacja z Gminy Siedlec 2% - 2.000,00 zł kwota dofinansowania - 98.000,00 zł).

Zadanie zostało zakończone w listopadzie 2024 roku i wyniosło 100.000,00 zł (dotacja z Gminy Siedlec 2% - 2.000,00, dofinansowanie – 98.000.00 zł.)

4. Prace konserwatorskie organów znajdujących się w kościele pw. NMP Wniebowziętej w Kopanicy wstępny koszt zadania: 100.000,00 zł (dotacja z Gminy Siedlec 2% - 2.000,00 zł kwota dofinansowania - 98.000,00 zł).

Zadanie w trakcie realizacji. Kwota zadania 96.483,66 zł (dotacja z Gminy Siedlec 2% - 1.929,67 zł, dofinansowanie 94.553,99 zł). Czas realizacji do końca listopada 2026 r.

5. Konserwacja i renowacja okien w Kościele w Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św. Piotra w Okowach wstępny koszt zadania: 100.000,00 zł (dotacja z Gminy Siedlec 2% - 2.000,00 zł kwota dofinansowania - 98.000,00 zł).

Zadanie w trakcie realizacji. Kwota zadania 77.472,78 (dotacja z Gminy Siedlec 2% - 1.549,46 zł, dofinansowanie 75.923,32 zł) – Czas realizacji do końca listopada 2026 r.

Rządowy Program Odbudowy Zabytków Polski Ład edycja II:

1. Prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane w Szkole Podstawowej w Bełęcinie wstępny koszt zadania: 250.000,00 zł (wkład własny Gminy 2% - 5.000,00 zł kwota dofinansowania – 245.000,00 zł) – inwestycja zakończona

Zadanie zostało zakończone we wrześniu 2025 roku i wyniosło 439.107,21 zł (wkład własny - 194.107,21 zł, dofinansowanie – 245.000,00 zł)
2. Wykonanie prac restauratorskich, konserwatorskich i robót budowlanych w Szkole Podstawowej im. Powstańców Wielkopolskich w Siedlcu wstępny koszt zadania: 190.000,00 zł (wkład własny Gminy 2% - 3.800,00 zł kwota dofinansowania – 186.200,00 zł) – inwestycja w trakcie realizacji.
3. Modernizacja budynków oświatowych, wstępny koszt zadania: 2.040.816,33 zł (wkład własny Gminy 2% - 40.816,33 zł kwota dofinansowania – 2.000.000,00 zł) – inwestycja w trakcie realizacji.

W roku 2024 Gmina Siedlec otrzymała dofinansowanie na realizację zadań w ramach programu „DESZCZÓWKA” z Samorządu Województwa Wielkopolskiego. Jednym z dofinansowanych przedsięwzięć było zadanie pn: „Budowa 3 zbiorników do magazynowania wody opadowej wraz z instalacją umożliwiającą jej zagospodarowanie przy dworku w Kiełpinach”.

- Całkowita wartość zadania : 162 108,26 zł
- Dofinansowanie : 129 686,00 zł
- Środki własne : 32 422,26

Gmina Siedlec udzieliła także dotacji dla Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Kazimierza w Zakrzewie na zadanie pn. „Renowacja Pomnika Powstańców Wielkopolskich w Zakrzewie. Wykonanie elementów pomnika z granitu strzegomskiego wg. Wzoru z fotografii pierwotnego pomnika.

- Całkowita wartość zadania: 66.420,00 zł
- Dofinansowanie gminy: 46.420,00 zł
- Środki własne Parafii: 20.000,00 zł

Dotacje dla Parafii w Gminie Siedlec zostały udzielone na podstawie uchwał:

1. Uchwała LXV/367/2024 Rady Gminy Siedlec z dnia 18 kwietnia 2024 w sprawie przyznania dotacji celowej z budżetu Gminy Siedlec dla Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Michała Archanioła w Siedlcu,
2. Uchwała LXV/368/2024 Rady Gminy Siedlec z dnia 18 kwietnia 2024 w sprawie przyznania dotacji celowej z budżetu Gminy Siedlec dla Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Piotra w Okowach w Chobienicach,
3. Uchwała LXV/369/2024 Rady Gminy Siedlec z dnia 18 kwietnia 2024 w sprawie przyznania dotacji celowej z budżetu Gminy Siedlec dla Parafii Rzymskokatolickiej pw. Najświętszej Maryi Panny Wniebowziętej w Kopanicy.
4. Uchwała XI/52/2024 Rady Gminy Siedlec z dnia 26 listopada 2024 w sprawie udzielenia dotacji celowej dla Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Św. Kazimierza w Zakrzewie na renowację Pomnika Powstańców Wielkopolskich w Zakrzewie.

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Siedlec na lata 2023-2026 za okres 2023-2025 zostanie przedłożone Radzie Gminy Siedlec, a następnie przesłane do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu.

Sporządziła
Natalia Fornalik
Inspektor